

Homo Ludensviering
zondag 21 september 2014
Ludenkapel, Doorn

toewijding & groet

Ons samenzijn dragen we op aan God,
die liefde is en grond van ons bestaan,
die wij zoeken zoals Hij ons zoekt,
die ons vrijheid geeft en verantwoordelijkheid,
bij wie wij mogen rusten na gedane arbeid
Vrede zij jullie. De wereld zij vrede. Amen.

In de herfst zijn alle dingen stil

In de herfst zijn alle dingen stil
als oude mensen die elkaar
reeds lang beminnen.
De rivier, gewijde stoet van stilte
schrijdt de landen binnen.
Elk ding gaat zich bezinnen.

Herman De Coninck, *De gedichten*. Amsterdam/Antwerpen: De Arbeiderspers, 1998

Deze herfst

Deze herfst heb ik al eens eerder gezien.
Het eerste rillen van die tak daarginds
komt me bekend voor, die plotse wind
stond hier niet zo lang geleden ook al en zie:
hoe volmaakt valt de regen weer in herhaling.
Naar beneden en altijd raak.

Wat bedoelt u, andere bladeren? Waarom
zijn het dan dezelfde? Hoe springen ze dan
zo geroutineerd uit hun bomen? Waarom
haperen ze niet in hun val?
Ze hebben dit duidelijk al eerder gedaan,
ze kennen hun weg.

Maak mij niets wijs. Niets is ooit nieuw,
en zeker het einde niet.

Stijn Vranken, *Wees gerust, maar niet hier*. Antwerpen: De Bezige Bij, 2011

Herfst is de tijd van vermoeden, niet van weten

Herfst is de tijd van vermoeden, niet van weten.
Van tasten, niet van grijpen. Van eerst met mijn duim
het waas wegvagen van een purperen pruim
en van voelen en van dan pas eten.

Herfst is rustig doende, niet als zomer doende was,
met dat druk ondernemen, proclameren en oprichten
en met uitbreiden en met weer iets anders stichten.
Herfst vertraagt een ogenblik de pas.

Een krekkel zit nog vol te houden in het gras.
en op de grintweg snort een laatste bij.
Wat vorig jaar nog komen moest, is nu voorbij.

Maar de geest is vrij.
Om te berekenen en te weerleggen en te ijken.
En om te rangschikken en te bevragen,
te beschouwen en te kijken.

Herman De Coninck, *De gedichten*. Amsterdam/Antwerpen: De Arbeiderspers, 1998.
Eerder in *Ter ere van de goedertieren maan*. Brugge & Nijmegen: Orion & Gottmer, 1979

Herfst

De herfst binnen te lopen als een huis,
waar men zijn moeder groet zijn vrouw zijn zuster,
zichzelf ontmoet, zijn eigen gangen kruist, -
in alle ruimten ademt men bewuster.

Bestorven geur van leven, doodsgeruis.
Men is verdwaald in alle dingen thuis.

Ad den Besten, *Tegen mijn verlies*. Amsterdam: Holland, 1957

Een Herfst

Men is vandaag ontzettend onsterfelijk
het is eindelijk de echte heldere herfst
die er haast nog niet is

de bladeren vergelen, nog betrekkelijk groen
de wind is nog blauw, wijst geen enkele richting
de grond ligt nog onder het gras

men rookt de zwarte sigaar van de dokter
men raakt bezweet door het werpen met darts
men drinkt zijn zevende glas

in een ligstoel later men stippelt
onder het genot van dit tijdstip
een reis uit

de reis voor de komende heldere winter
en men vindt met de pink weer die heldere weg
naar dat denkbeeldige eindpunt -

Gerrit Kouwenaar, *Gedichten 1948-1978*. Amsterdam: Querido, 1982
Eerder in *Landschappen en andere gebeurtenissen*. Querido: Amsterdam, 1974

September

Blond lief, de laatste gouden dagen
wiiven ten afscheid en wij achten 't niet,
de bomen en de struiken dragen
hun laatste tooi en in het riet
schuilen de vissen en hun trage
vinslag verraadt hen niet.

Het wordt nu tijd ons te bezinnen,
de bossen kleuren dieper bruin
en lila herfstasters beginnen
hun ijle bloemen in mijn tuin.

Het wordt nu tijd om te bedenken:
de zomer houdt niet eeuwig stand;
hij schonk ons al wat hij kon schenken -
de laatste gouden dagen wenken
en herfst komt reeds in feller kleuren drinken
de bloemen van dit dierbaar land.

Koos Schuur, *Herfst, hoos en hagel*. Amsterdam: De Bezige Bij, 1947

Herbst

Die Blätter fallen, fallen wie von weit,
als welken in den Himmeln ferne Gärten;
sie fallen mit verneinender Gebärde.

Und in den Nächten fällt die schwere Erde
aus allen Sternen in die Einsamkeit.

Wir alle fallen. Diese Hand da fällt.
Und sieh dir andre an: es ist in allen.

Und doch ist Einer, welcher dieses Fallen
unendlich sanft in seinen Händen hält.

Herfst

Bladeren vallen, vallen van daarginds
alsof verre tuinen verwelken in de hemel;
zij vallen met afwijzende gebaren.

En in de nachten vervalt de zware aarde
uit alle sterren in eenzaamheid.

Wij vallen allemaal. Deze hand hier valt.
En zie de anderen: het is in allen.

En toch is er Een, die al dit vallen
oneindig zachtjes in zijn handen houdt.

Rainer Maria Rilke, *Das Buch der Bilder* (2. vermehrte Ausg). Berlin: Axel Juncker, 1906

Pianospel door Hannah Groenewege: Robert Schumann, *Arabesque, Op. 18*

Herfstgebed

Jij, bron van stilte en heelheid,
stem ons weer af
op het ritme van het evenwicht.
werkjaar en vakanties,
wekdagen en zondag,
dag en nacht,
bloeitijd en rusttijd.

Tem ons prestatiezucht,
zet een rem op onze zelf-drang.
Maak ons weer open
voor de onverwachte ontmoeting,
voor gastvrijheid,
voor ontroering,
voor de medemens getroffen door onrecht,
voor mensen verwond door lijden en verlies.

Stuur ons nu en dan de natuur in
om te genezen van ons activisme,
om de zien hoe alles met alles verbonden is,
om te zien dat de mens maar een kleine plek heeft in het geheel.

Jij, bron van stilte en heelheid,
stem ons weer af
op onze diepste bestemming.
Bestemd tot verstilling en verwondering, zijn we!
Bestemd tot ontvankelijkheid en dankbaarheid, zijn we!

Stem ons weer af
op onze diepste missie.
Een missie van verbondenheid van allen voor allen.
Een missie van zorg voor insluiting van kleinen en zwakkeren.

Amen

Zingen

Zingend geloven 260: 2-3 (met een kleine aanpassing)

Schep - per al - ler din - gen,
al wat wij ont - vin - gen,
al wat vrucht werd op het land
is een ga - ve van uw hand.
Geef dat geen van ons be - geert
waar ons hart u niet om eert, -
houdt ons naar u toe - ge - keerd

Moeder van het leven,
wil uw kind'ren geven
dat zij niet onaangedaan
door uw goede schepping gaan.
Geef dat zij, naar u gericht,
zoals bloemen naar het licht,
Leven voor uw aangezicht.

Zegen

Zegenen is ... met de kracht van ons voelen,
ons denken en ons handelen
elkaar alle goeds toewensen.

Ga heen in vrede.
Laat je begeistere door god en door elkaar
zoals Jezus ons voordeed, In woord en daad.
Kies in volle vrijheid om dat te doen, wat je moet doen,
en Gods geest zal met je zijn.
Amen

Samenstelling: Caroline Brand & Bert Cozijnsen